

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XVI Нью Йорк. Четвер, 6-го Лютого 1908. Число 6

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, February 6, 1908. No. 6

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Лютый.

6	Ч.	Ксені, Євзеві
7	П.	Григорія Богосл.
8	С.	Ксенофона, Аркадія
9	Н.	33 по Сош., Івана Зл.
10	П.	Єфрема С.
11	В.	Ігнатія, Харалампія
12	С.	Трох святих

НА РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ

платить член на ціле по- смертне \$1.15 а на пів по- смертного 65 центів. По- дрібний виказ розходів бу- де в слідуєчій числі „Сво- боди“.

— Бюро для американських е- мігрантів. Австрійське міністер- ство внутрішніх справ повідом- ляє, що в Богуміні (Одербергу) і Освенцімі, як граничних ста- ціях при в'їзді з Німеччини до Австрії, отворено правитель- ственні бюро посередництва праці або відповідного занятя. В разі потреби такі бюро будуть заложені в Боденбаху, на чесько- саксонській границі і в Триєсті.

— Віче в Йонкерс. Заповідже- не на день 2-ого лютого віче в Йонкерс. Н. Й. в справі звісних подій на львівським університеті по причині дуже лихого погоди не могло відбутися і відложено его на день 16-ого лютого. Вмі- сто віча відбули ся лише пер- едвічеві збори на яких вибра- но слідуєчий місцевий комітет: Осип Варика, Авкс. Телеп, Се- мен Фецько, Андр. Драган, Гнат Шелецький, Іван Скробала, Іван Гудий, Іван Спак, Федір Май- чак, Денис Мерена і Андр. Се- рафін. Віче в тій самій справі і з тою самою програмою відбуде- ся дня 16-го с. м. о 5-ій год. по полудни.

— До Злучених Держав мо- жуть тепер приїздити Японці, з шкільним середнім о- бразованем. Робітникам япон- ским вступ на землю американ- ску заборонений. Однак анон- ські студенти прийшовши тут, стають ся кельнерами і робітни- ками фабричними. Від марта прибуто до С. Держав 31,000 Японців, з котрих 13,000 мали свідчення шкільні, решта швар- цувалась. В тій справі ідуть пе- реговоры між урядом японським і американським.

— Король португальський Кар- лос II. застрілений. Після на- співаних телеграмів, дня 1-ого лютого, підчас повороту родни- королевської з вистави в Villa Vi- сіоша поповнили португальські революціонери атентат на коро- лівську родину. Підчас переїзду королевської повозки улицями Ліссабона, столиці Португалії, як звичайно, стояли товпи на- рода, який однак на вид знена- видженого усіми короля захоу- вав зовсім холодно. Як звісно король в маю минушого року розвязав португальський парла- мент і став рядити деспотично при помочи свого міністра Франко. Се викликало в цілім краю революцію, яку уряд про- ваво придушував. До сего всего

прилучила ся загальна нужда повстала в наслідок величезних податків яких уживано на по- криване видатків гулящего жи- ття короля. Се все було причи- ною, що нарід крайню ненави- дів свого короля та партія, що стреміла до проголошення Пор- тугалії республікою набрала що раз то більше сили. Коли д- 1-ого лютого повозка в якій си- дів король, королева, наслідник престолу і його брат в'їхала на площу „Plazza di Commercio“ кинули ся несподівано дві групи людей на повозку, одна з них вдержала коні, коли тимчасом люди з другої групи добули з під своїх довгих плащів карабі- ни і почали стріляти в королів- ску родину. Король впав мерт- вий від трох куль, рівнож впав мертвий наслідник престолу. Молодший его брат зівстав ране- ний легко в рамя, королева вий- шла ціло. Поліція сейчас почала стріляти на сліпо в товпу людей однак кілька людей погбло, на разі годі знати. Рівнож хто вбив короля не знати. Убийці серед загального заколоту зникли. В столиці Португалії, Ліссабоні, вибухла революція і як доносять з 3-ого с. м. товпа озброєних хо- тіла дістати в свої руки прези- дента дістати в свої руки прези- дента міністрів, Франко, який є головною причиною усього не- спастих омак військо виперло напасників. Дня 2-ого с. м. об- няв престол Португалії 18-літ- ний син погблого короля, дон Монуель, який під іменем Мо- нуела II оголосив себе королем Португалії. Як відносини уло- жать ся і чи зможе він удержати ся на престолі в виду загальної ненависти і огрічення народу — покаже недалека будучність.

— Окаміноване учителя. 3 Мармарош-Сиготу (Угорщина) доносять: В громаді Палосенета убили румунські хлопці русько- го учителя Александра Богате- ка. Гурмою в числі 20 напали на нього в школі, виволікли на у- личню і окамінували його. Коли підніс ся і хотів утечи, один з напасників застрілив його. Досі арештовано 30 осіб.

— 3 далеких сторін. В Харбіні (Манджурія, Азія) заснован ся — як доносить київське „Слово“ — „український клуб“. Має він на цілі допомагати національ- ному розвитку членів „клубу“ та дати їм змогу поширюва- ти знане з української історії, літератури, драматичної штуки, музики й співу.

Реформа унлонів. У Відні завязало ся тому кілька днів товариство мужчин, що взяло собі за задачу зреформувати еспосіб кланяния на улици. Замість здійсмати накрите голови, това- риство хоче завести звичай вой- ськової форми салютування. Яке діло має капелюх з поздоровле- нем? — говорять реформатори. Се частина гардероби, потрібна до охорони голови перед шкід- ливими впливами воздуха і нічо більше. З рівною рачією можна на повнотане здійсмати прим. че- ревики, а проте ніхто сего не робить. Впрочім вічне здійсмане капелюха нищать його, коли взе- не згадувати про шкідливість для голови в зимній порі. На- чоді віденського товариства ста-

нули гр. Гаррак, гр. Маренні і др. Гавбе, а один з архиняців має обняти протекторат. Чи ре- форма, проагована згаданим товариством, прийме ся, треба сумнівати ся. Кожний чоловік є в певній мірі вроджений консер- ватист, а вже дуже тяжко йому розетатися з формами, яких на- учено його в дитинстві.

Король вломинів Юрий Ма- нолеску помер нагло в Медіо- лані. Під назвищем кн. Ляговар- ія втиснув ся до аристократич- них кругів у Відні, Берліні і Парижі, де крав незвичайно сьміло дорожчінности. Кілька разів діставав високі кари вяз- ниці, а послідній раз в Берліні признали його божевільним і віддали до заведеня для боже- вільних. Однак минуло півтора року, а Манолеску втік і обів в Медіолані, де жив з одною міліонеркою з Парижа, котра з любови до нього вирекла ся своєї родини. Манолеску походив з Румунії, де його батько був офі- циром кавалерії.

Недалено Кенори (Онт.) в місцевості Навк експлодував передчасно 15 сів. динаміт, в наслідок чого згинули 4 робіт- ники Русини, котрих імен ще не знати. Двох розірвала експлозья на малесенькі кусні, а двох ин- ших викинуло з тунелю цілком нещадно. Крім сего тяжко ране- них єсть 3 робітників, котрих сейчас відвезено до шпиталю в Кенорі. (К. Фар.)

— Дня 13 ого січня в Піт- сбурга Па. почало опять працю 25 тисяч робітників по тримі- сячній перерві. Кілька тисяч робітників повернуло до праці в фабриці Notional Tudé Co. в Миксепорт, Па. в якій з кінцем сего тижня будуть уже всі від- діли в руху. Н. С. Frick Co. казала опять розпочати огонь в 1400 коксових печах в ди- стрикті Conneville.

— В майнах в Nonongah власности Fairmont Coal Co. де в перших днях грудня м. р. згинуло більше як 300 майнерів, як і рівнож в усіх майнах, що єуть власностию тої компанії відтепер будуть уживати до розетрілювання угля порох який не дає огня і який буде запалювати ся динамітовою капзлю- ю. Сю зміну завела компанія, щоб запобігти експлозіям газів в майнах.

— Підчас одного польсько- го весіля в місцевості Лупп Маєв, один з гостей, іменем Петро Воконський зобавив ся в пана, бо коли прийшло до викупу, дав молодій п'ять новісньких етодоларів. Молодий вийшов з хати, щоб змінити банкноти, однак показало ся, що они єуть фальшовані. Щедрий панок тов- кує ся на поліції, що єї банкно- ти купив і заплатив по 10 цнт. за штуку.

— В Lorain, Ohio дня 20. січня 1908 р. в ночі погбл страшною смертю Тимко Возняк з Гали- чини, села Гордині, пов. Самбір. Т. Возняк за дил випроваджав свого товариша, котрий вибрав ся до краю, на дило, та поверта- ючи вступив до салюну, на 11th Str. Тут в товаристві забув ся до 9. години в ночі, а коли по-

вертав до гавзу на 1ge St. з тро- ма товаришами на віті 13, коло факсгавзу, перейшл его про- тивники в числі 6 оє, котрі за- ними давно слідили. Товариші Возняка видячи неспечен- ство повтікали, а злісна рука Ганеса Даніцкого (роде з того же самого села), одним сльним замахом дубового колика в го- лову повалила его на землю. В страшних судорогах пок. Ми- нув еще, а той видячи, що єї- він жє, ударив еще раз і розто- рошив голову так, що аж мозок далеко вискочив. Убийця кинув колик коло него, а сам утік до своєї хати і тут своему газді роз- повів все, що зробив, та оста- вивши всі свої річи утік з Ло- реїни. Нещасний мучив ся біль- ше як годину, заким люди при- спіли. В пару хвилин пізніше в страшних мукх закінчив же- тє. На телефонічне заїзване прибули полісмени і увязнили 4 товаришів убійника, однак він сам утік. Покіпний не належав до ніякої організації.

П. Решетар.

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Сим подаю до відомости всім П. Т. интересованим, що моя те- перішня адреса єсть:

Rev. Alex Ulitsky, P. O. Box 59, Jersey City, N. J.

Обнявши парохію в Jersey City з днем 25-им січня с. р. по- даю разом до відомости чч. па- рохіяни також і сею дорогою, що на разі замешкав-ем під ч. 76 Grand Str., недалеко Церкви. Ласкаві відіідити чч. парохіяни буду приймати дуже радо кож- дого часу — по найпевнішє могут мене заслати в моїм офісі від год. 10—12 рано і від 7—9-ої вечером. Можна бачити ся зо мною також в церкві кожного дня перед або по Службі Божій.

Службу Божу буду мати все рано о год. пів до 9-ої. Перед Сл. Божою буду слухати св. сповіді вірних кожного дня від год. 8-ої почавши. В неділі і свята буду сповідати від пів до 8-ої рано. Хорих буду відвідува- ти (крім надзвичайних випад- ків) лиш на будних днях зараз по Службі Божій.

В неділі і свята Утрєня буде звучати ся о год. пів до 9-ої — Служба Божа о 10.15 а вечерня о 4. год. по полудни. В свята припадаючі на день робочий, вечерня буде аж о год. 8. вече- ром. Кожної суботи і в наведе- рія свята буде відправлятися ве- чєрія а зглядно Всеночне та- кож о год. 8. вечер.

На всі Богослужєня запраша- ю любезно всіх побожних вір- них так з Джєраї як і з околиці. Горніть ся братя любі і сестри до Церкви а Бог буде Вас бла- гословити.

о. Александер Улицкий.

НЕДБАЛЬСТВО.

Дуже багато є людей недба- лих. Таких нічо не займає і во- ни навіть занедбують своє вла- сне здоров'є. І лічо не є в силі збудити їх з дармованя — навіть їх власна хвороба. І зовсім не хоче ся вірити, що єуть такі лю- ди, які терплять на жодукові недуги помимо сего, що знають

о Трінєра Американським Елі- ксірі Гіркого вина, який є оди- ноким средством в усіх таких недугах. Они звичайно відка- дають доти, аж є вже за пізно. Лічть перші обяви: утрату апетиту і сил, а забіогнете багато хоборам. Се є правда, що сі два симптоми також дуже часто зни- кають без ніякої курації, але он- ни можуть також бути заповід- дию тяжкої недуги. І чуж ма- ємо наражувати ся на таке ризи- ко, маючи під руками лік, який завжди є певний. Він є добрий для кожного жодука і повинен заходити ся в кожній хаті як перша поміч на случай недуги. Уживайте его завжди, коли Ва- ше правленє не є таке дорбе, як повинно бут, або коли не чує- те себе добре, коли маєте покрит- тий язык, попукані варги, або о- сушену шкіру. Він вам завжди допоможе. У всіх другосторях.

Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Оголошене в справі „Народного Дому“

Отсим повідомляє ся всіх вла- стителів, що мають шері „В“ (10-доларові) в „Народнім До- мі“ щоб подали свої точні а- дреси і надіслали свої шері (В) до секретаря „Нар. Дому“ під адресою: S Jadowski, Box 15, Jersey City, N. J., бо приступа- ємо до повної їх виплати. Вла- стителі шерів „А“ (25-доларо- вих) звольте затримати ся зі своїми шерями доки не полаго- дить ся виплата шерів „В“. Як- лиш се наступить, оголосить ся в часописі.

За Уряд ліквідаційний „Народного Дому“.

Jersey City, Jan. 23, 1908.
К. Кірчів, предс.,
Г. Дзядик, кас.,
С. Ядловский, секр.

WEST SENECA, N. Y. бр. Пр. Бог. від. 149 подає до відомо- сти, що вибрано слідуєчий у- ряд: Т. Петришин пред., С. Смоляк з. предс., М. Павлик секр., В. Козак кас. Адр.: М. Pawlik, 545 Ingham Ave, West Seneca, N. J.

М. Павлик секр
BROWSVILLE, PA. бр. св. А. П. і П. від. 6. повідомляє, що вибрано слідуєчий новий у- ряд: Ів. Петришко предс., Т. Бенча з. предс., М. Бенча с. секр., Ю. Гангу з. секр., Т. Джарон кас., І. Крічфалюші і Ю. Дан- ча китр. ком. Ю. Дана опік. хорих ба. Грав-віл, Па., І. Чупра та Фредерктор Па Ф. Стойка на Фаете Сіті, Па., а Р. Стойка на Роско, Па., Н. Бєнча дверняк. Адр.: Mike Zencza, Box 65, Brownsville, Pa.

А. Бєнча, секр.
NORTHAMPTON, PA. бр. Усп Пр. Бог. від. 33 визнає всіх своїх позамісцевих членів, що еще не пописали своїх старих грамот, аби з ними зголосили ся до брацкогго секрєтара, а дістануть нові гра- моти. Рівнож хто буде злятав два місяці з грішми, то трето- го зістане виключений.
Тарас Кокочкий, секр.

ПОДАЮ до загальної відомо- сти, що адреса моя і уряд паро- хіального церкви св. Юрія єсть Rev. N. Pidhorecky, 317 E. 18th Str. New York, N. Y.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

уєтєное Братство Св. Андрея Первванного, відділ 66, в су- боту, тє 8 Фебруара 1903 р., в гали ц. Михайлика ч. 1341 Ave A., помеж. 71 і 72 ул. в Нью Йорку. Почнеь точно о год. 7 вечєром. Вступ від собі 25 цнт. На сей баль зятронеь всіх Русинів і Русинок з м.та Нью Йорк і околиці. Прибудь на наш баль і покаже тим, що в нашім рускім народі жєє любов, єдність і сила. За добру і весєду забаву ручить

Комітет.

ДЕ Е

Мария Панькович, родом з Луп- кова. Полишила мене і утікла з якимсь Москалем дня 17-го грудня 1907, забравши зі собою чотирілітню дівчину. Має бути деє в Канаді. Хтоб про нє, що знав, то прошу мене повідомити, за що прирікаю надгороду.

John Pankovich
Box 194
Cross Fork, Pa. 5-8

МОЛОДЕНЬ, 26 літний, Русин-Укра- їнець, обданий полковне товари- шє життя гарної дівчини, в віці від 17 до 24 літ. Кандидатка мусить мати якусь готівку, котра потрібна єсть до розширення бізнесу оглошуючого. Річ тракує ся на серію. На аяовім не відповідаєсь. За дискрецію рузять ся словом чєсти. Ласкаві аяовлєна про- сить ся слати на адресу: „Вірний“ Box 128 Scranton, Pa

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА

Канцелярний комісар. Положжує всі справи в Галачій. Процєса сладкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжиків. Справи військові. Споряджує контракти, пономочія і всі інші документи. Переводжує ітабу- ляції і всі виписи рікогєні. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, I. L. G. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

За дармо!

Не приспайте гроший. Ваш кредит є важний.

Тисячі мєлє віддалєні, а можете бєє найменшє грудности лічити ся так як бисєть були лично тут. Та рудотвори- мєдичина „SALFERRO“ висилє ся на пробу кождому, хто єї потребує. Чоло- вік підупавший на здоров'є, а- чотє- мий до всего, перєсправ- аний, чоло- вік, котрий терпєє з почини утрєчки мучности, лічи пєлюції, хобори, котрі повістались в рокошій молодєчї; болі кражєй, жодулка, утрата памяті, ра- вматизм, нирки і т. п. Так за дармо ді- станєте, як повітре, котрим віддєлає- те. Наші ліки єуть спеціальні для осла- бленіх мужчин і жєнщин. На всі ті- лєсні недуги, ровствєнє нервів, бра- мєнєрї, невєзвєстї себе, неохота до те- варїств, вєстдлївєсть. — Від них амї- лієте і станєте ся здоровими, будєте товариські, приятєльські, певні себе, скріплєні на умі і тілі. Мєшє о те, що Ви уже раз пробували, спробуєте та- раз, єсть то за дармо. Ми хочємо Вам помочи, як добрий Самаритян, як кре- тель. Єсть то найлучше средство лі- чєня, але Ви мусите написати по не- вє в тій хвїлї, тепєр, коли єсть бєспла- тє. Навєть також газєту, в котрій Ви то оглошєне вичитали, а дістанєте одну книжку бєсплатно.

Пішіть варая до

THE SAMARITAN SUPPLY CO. Dept. 8. 175 Michigan Ave., Detroit, Mich.

Іван Певницкий.

НЕВИННА.

— Оце я, матушко, прийшла по ділу до батюшки. Хотіла і сповідатись і розказати все чисто, як воно було. Нехай батюшка мене заступиться. Смиються на мене люди та й сміються! Вже ж майже очі висмиють. Продражнили мене злодійкою. Злодійка! Злодійка! Не то що, матушко, люди, а вже навіть малі діти, як чаю іду улицею, то вони грають ся та й кажуть проміж себе: он, дивись, злодійка йде. Такий мені сором, такий сором, що вже швидко можна буде мені між люди й очей показати. А хто докаже, щоб я... що вкрала? Хіба я винна, що мій чоловік крав? Ой, Боже мій! Я, серце матушко, в такім клопоті, що вже й ночі не досипаю. А все то стало ся з того часу, як мого чоловіка посадили в тюрму. Що на його те нещастя спало, то нігде правди діти, але й богу ся й присягаю ся і готова землею ззістти, що я ні в чому невинна й невісна; їй же Богу, невісна! Я вам розкажу все до чиста, як воно було, а ви тільки на мене спало.

Ото раз в великий піст у вечір одягаєть ся мій Петро. А я йому кажу: „Куди се ти думаєш іти? На дворі грязька та так поночі, що й з двора в ворота не потрапиш“. А він мені відказує: „Не питай! не твоє діло, іду, куди греба“. Пішов він, а я сиджу та куюю та все його жду. Немає його та й нема! В хаті тихо. На дворі вже ніде і собака не гавкає; звисно, пізна доба. Вже і перші півні заспівали; вже на мене сон налягає, а його нема. Коли чую, стукає він у вікно та й каже: „Відчини!“ Ото я відчинила. Входить він у хату та й уносить на плечах може так як з пів корця чогось в мішку. Кинув він мішок на землю та й каже: „Візьми та випорожни мішок“. Розорнула я мішок, подивилась, аж у мішку кукуруза. „Де се ти взяв кукурузу?“ питаю я в його. А він каже: „На-що тобі знати! коли приніс, то бери та ховай та й не питай“. Я купив в одного „ловика“. „Петре!“ кажу я: „Гляди лишень, щоб тобі не скривдилось та не зломалося за сю кукурузу“. Я трохи вже задумалась, де він взяв ту кукурузу, бо він вже давно знав, що я з добрим людьми та все з ними в шинку сидить. Та не стало ніяково: і страшно мені й сором. Віднесла я ту кукурузу в комору, а в мене в коморі було ще трохи кукурузи, бо я в есеня заробила собі. Взяла я ту кукурузу та й висипала в мішок до своєї; притулю до своєї, бо мала до чого притулитися. Але їй Богу, їй Богу я невинна була ні в чому!

Ото вертаю ся я з комори, а він знов одягаєть ся в свиту: „Чоловіче! — кажу я — куди се ти знов думаєш мандрувати? Бій ся Бога, або котрого святого! Ти до чогось доходиш ся. Сиди в хаті, коли хочеш, то підеш собі другої ночі, бо ти мені спати не даєш“. Він крикнув, наляв мене, бо такий ладкий, як той вогонь та й знов потяг ся з хати. Погасила я світло та й спати не лягла. Сиджу собі на лаві та й думаю. І сон мене не бере. Погане діло, думаю, заходить ся оце в нашої хаті! Але що ж робити, коли він мене не слухає, хоч зве мене розумною. Говорю я, говорю до його, аж до стіни. А як скажеш йому правду в очі, то він так і спалахне, як той присок. Засьвітила другі півні, аж він знов стукає в квартиру. Відчинила я двері, засьвітила світло, дивлюсь, а він приїс добрий клунок проса. „Де се ти, кажу, береш? Звідкільа поеш?“ А він тоді до мене: „Та краду! Бери та ховай пивидше та випорожни мішок“. Боже мій, милостивий, думаю я, що мені робити! Віднесла я те просо в комору та й притулила до свого, бо в мене було ще мисок зо три проса, то й було до чого притулитися. Але, їй же Богу, я невісна, їй Богу, невісна і невинна ні в чому! Вернула ся я з комори в хату, дивлю ся, а він знов одягаєть ся в свиту. „Куди ти, кажу, оце знов думаєш потягти ся?“ А він каже: „Та тудиж, куди і ходив“.

Лягла я спати. Лягав і він, не роздягнувшись. Я задрімала, аж як почало щось снитися та таке страшне: якийсь ведмідь з рогами, — коли чую, він встає. „Куди ти, кажу, думаєш оце іти! Вже ж з півночі звернуло“. А він каже: „Та тудиж, куди й ходив! Злодійство, як горівка розбирає: випеш чарку, схочеш другої“. „Оце, кажу, побила мене лиха година та нещаслива. Цілу ніч лягаєть ся десь, як той кокулака, не дає мені гаразд відпочити“. Пішов він мовчки з хати, а я вже так напружувалась, що й заснула. Коли чую, знов торохкотить у вікно так, що аж шибля дзвенять. А бодий тебе вже на марі винесло, як тебе оце носить! — крикнула я в квартиру до його. Засьвітила я світло, дивлю ся, а він чинить п'ять шматків сала ще і клунок пшениці. В мене ще остало ся в біденці від пущеня дві четвертини сала. Взяла я ті шматки сала та й притулила до свого, бо сало не значене: думаю, притулю я те сало хоч до того місця, де лежало наше сало, то вже я вже буде безпечніше. Але побий мене хрест святий, коли я була в тім винна. Їй Богу, була невісна, бо я його не посилала і не наставляла на те погане діло. Заглянула я, матушко-серце, в той мішок, аж там білокора пшениця. „На-що ж ти, бороже, приїс мені сї пшениці? — кажу я до його: ти ж знаєш, що на все село ні в кого нема білокорі пшениці, тільки у Кулика. До чого я й притулю, коли вона знає? Бери її та неси швидше з хати, бо я її не прийму. Про мене, хоч в болото викинь“.

Став він, задумав ся, потилицю та й каже: „А біс по-що знав! Се не день, а ніч: що наляпав, те і взяв. Тепер розкажи, дай живочим розумом, бо ти не з біса розумна на весь куток!“ „Бодай, кажу, тебе розкину“, по шматку на великій дорозі, як оце ти наробив мені клопоту. Розкинула я розумом і по городі і по хлівах — нема де сховати. „Вже ж, кажу, та зрив в по-мості в коцір дошку та й сховай там, бо в нас нема ні зерна ні червоної, ні білокорі пшениці“. Подумав він, почував ся, пішов до комори, зіврав дошку, упорав ся, прийшов, та й каже до мене: „Глядиж, жіпко, держи язик за зубами та ще й добре, бо в тебе розум добрий, та язик дуже довгий. Як пробрешеш ся, то і я їду на Сибір і ти підеш“. Втав він на лаву та й захорів. Ото тільки що почало розвиднюватись, прийшов староста та й давай трусити. Але, Бог дав, якось минуло лихо: люди знали, що в мене була кукуруза, було й просо, було й сало, а пшениці не знайшли, бо й своєї не було.

Ото якось минуло ся те лихо, а я і кажу до його: „Глядиж ти, бороже, не волочи ся мені більше по ночі та не буди мене по гріху, бо й сам пропадеш і мене з маленькими дітьми занепастиш“. А він каже: „Ви, жіпки, розумні на всьому готовенькому; от як би і ти крала по грошки то там, то там, то можеб і дохартувались до нових живів. Тиб принесла щось до хати, чи курку, чи гуску, чи пороса і яб приїс“. Намагаєть ся він: крада та й крада! „Не дїждеш, кажу я, сього ніколи, щоб я крала, бо я чесного роду: і батько мій не крав, і дядьки були хазяйновиті, не буду красти і я“. А тепер от через його і я стала злодійка та й злодійка, і другого

привиди мені нема в селі. Та вже мені ніхто так не допик, як ті Кушніренкові діти. Як тільки іду вулицею коло Кушніренка, то ті добури повибіють та й репетують: „Тітко Домахо! а на що ви хотіли в нас порся вкрасти? Тітка Домахо злодійка!“ Та, їй Богу, аж на тин посилаєть та ще і грудками на мене штурвують. Господи Милостивий! Що я їм такого заподіяла? Ото у Великий четвер ішла я черв Кушніренків двір. Коли дивлюсь, коло воріт бігають поросятка такі чистенькі, рябенькі та ситенькі, як перемиті. Я спіймала одне поросятко та хотіла погратись та погладити по спинці. Гро ся я з тим поросятком та й думаю грішна: ото як би мені таке поросятко на посвлячення! А воно як закувицає: десь узяли ся сніг, та як зарохкають та так і онали мене кругом, і собаки, а я раптом як вискочить з Кушніренкового двору, та просто і кинулась на мене, як скажена сука. За свиними сапнула з двору собі. Стара сука вхопила проклята мене, вибачайте, заду за спідницю та й відшматувала пілку від самісінького пояса аж до землі. Де хвалити Бога, що не скалічила. Кинула я те поросся, а тут двібігали Кушніренкові діти та давай кричати: „А на що ви, тітко, хотіли наше поросся вкрасти!“ „Та я, кажу, хотіла тільки погратись“. А вони давай кричати: „Злодійка, злодійка! злодійка жінка!“ Та давай дькувати мене собаками. Цур вам, пек вам з вашим порослям! Ось через ваше поросся пропала моя спідниця, яку я. Вхопила я той шмат з землі, збрала спідницю в руки, що хоч не бідила сорочка, та й пішла до дому вже городом, щоб діти не сміялись ся.

А селіся Великодня причепила ся до мене сусіда Марта за ті яйця. Раз іду я через її город до дому навпростець, через буряни. А она така хазяйка, що в її городі в бурянах зайді виплудились. Іду я та й угляділа під лопухом дванадцяті курячі яйця. Я думала, що то моя курка нанесла, бо було все бачу, що вона літає через тин в Мартин город. Самаж Марта про се знає, бо попередивала ноги домакою моїй курці і не раз зо мною за неї давала. Забрала яйця в пазуху, бо вониж не значені. Мартині діти вгляділа та й розказали Марті. З того часу мені не можна й через її огорог перейти: кричить на мене: „Злодійка, злодійка жінка!“ а за нею й діти! Такий мені сором, такий клопіт, що вже сусіди нічого мені не позичають.

Ото почала я перед Великоднем вговорювати чоловіка, бо він таки мене де в чому слухав, тільки в тому поганому ділі ніколи мене не послушав. Все було каже: „Ти й розумна де в чому, а де в чому дурніша від курки“. А я йому й кажу: „Коли вже ти вкрав пшеницю, то піді кудись далеко, тільки не в Ямполь, щоб люди не пізнали та продай оту пшеницю, а як не продаш, то неси молоді про мене й за сто верстов, коли вже на тебе таке нещастя спало“. А він каже: „Отже ти, Домахо, розумна з біса! І справді часом буває варт і в жінки розуму позичити“. Ото поніс він ту пшеницю десь далеко до млина, змолов, а я мусіла з того берешня паску спекти. Він їсть, діти їдять, їм байдуже, а мене все сум бере. Бороши Боже, думаю, якого нещастя! Та ще зійшов ся з поганого компанією, та все десь блукають в ночі по селах та по хуторах, відбив ся від роботи, бо в ночі блукає, як той звір, а в день спить. Ото, серце, з того часу він так розлінував ся, що й за роботу не візьметь ся. Настали живива. Люди в поле, а він візьме свиту та й потягнеть ся з компанією або до шинку, або десь на ярмарок.

Минули живива. Я кажу чоловікові: „Пійду я на першу Пречисту в Ямполь на відпуст та й зайду на ярмарок, бо треба купити то сього то того для господарства“. А він каже: „Про мене іди, тільки не традь дуже грошей на ярмарку, бо ті гроші як відуть на місто, то готові купити цілий ярмарок“. Діждала ся я Пречистої та й пішла в Ямполь.

Прийшла я на ярмарок, аж там маляр продає образи. Я вгляділа образ святого Миколая та такий гарний, що аж сяє на сонці, як золото. Не втерпіла я та й купила той образ. Пішла я на відпуст та й поставила образ в церкві, молю ся та й думаю: будеж мені тепер від чоловіка, що я потрапила так багато грошей на ярмарку, ще й образ купила. Після служби божої якийсь піп посвятив нові образи; людий було сила: попів було з десять. Я вже й не пам'ятаю, як я взяла свій образ, пішла з церкви та й не заплатила попови шість шагів за посв'ячення... Їй Богу, не знаю, як воно таке вийшло: чи я забула ся, чи мені нічого було грошей, чи я чоловіка бояла ся. Приходжу до дому, почепила образ на стіні, а в мене все не сходять з думки: чом я не заплатила попови за посв'ячення? Сеж я вчинила гріх. Колиб мене, бороши Боже, не скарав святий Миколай або на дітях, або на худобі, або й на чоловіках... В мене, бачте, все, була думка про чоловіка, що він робить погане діло. Глянула я на святого Миколая, а він на мене дивить ся, та так грізно. Почала я варити вечерю, пораюсь коло печі, святий Миколай все на мене дивить ся, неначе живий, потергає на мене очі, куди не ступлю, ще й неначе пальцем сварить. Гляну на другі образи: свята Варвара дивить ся на полицю, святий Юрій наче дивить ся на піч, а святий Миколай все за мною слідом водить очима. В мене чогось серце стрівожило ся: се, мабуть, через те він так страшно дивить ся на мене, що я не заплатила шість шагів попови за посв'ячення. Другого дня була неділя.

Встаю в ранці, захожуюсь коло печі. Чоловік роснуєть мене про ярмарок, а я і не кажу йому, що я купила образ. Вглядів він образ на стіні, та й каже: „А се нащо ти купила образ? Ще мало тобі їх висить на стіні. На-що ти дурно протратила гроші?“ Як почав він клясти мене, а я й собі не мовчу. Він слово, а я двіє. Так мене розібрала здість, що я забула, що була свята неділя. Він розкаштував ся та кинув ся мене бити, а я не втерпіла та й палляла його: „Будь, кажу, ти проклятий від ніякім до віку! Бодай на тебе трасця і болячки! Щоб тебе в Сибір завело, як ти оце мене уїв у гріх, що мушу лягати з тобою до служби божої“. Тільки що я налягла його, а тут здивні до церкви, бо! Я так і охолела. „Боже мій! Щож се я сказала! Яж прокляла його саме тоді, як до церкви задзвонили... Зварил я обід, пішла до церкви, хресу ся та молю ся, а в мене з думки не сходять, що я свого чоловіка прокляла в неділю в ранці. Вернула ся я до дому, сіла обідати, а мені й їж не їде. По обіді він пішов в клуню спати, а я схилила ся на стіл а все журю ся, все жду якогось лиха.

Настав вечір. Він одягаєть ся та й іде з хати. Я кинулась до його, задушила йому двері, прощу та плачу: „Куди ти ідеш? Схав мені ся хоч на сей день, вражий сину, бо буде тобі яка напасть!“ Він пхнув мене та й потяг ся. О півночі чую, стукає він у вікно. Я засьвітила світло, відчинила двері. Протираю очі з просоня, глянула, а мені здало ся, що він держить на руках барана. „На що ти, вражий сину, зкрив сього барана? Ти ж знаєш, що в нас овець і заводу ніколи не було!“ А він каже: „Тю, тю на тебе, дурна! Протри сонні баньки! Се такий баран, що можна й до рота притулити“. Я протерла очі, дивлюсь, а він держить щось на руках, завинуте в свиту, а обидва рукаві теліпають ся. Розгорнув він

свиту та й виїмає здорове барильце, набите зелізними облучами. „Щож оце ти, анахтемська душо, пратер до господи? — кажу я. Деж оце в свиту Божому я діну оце барильце?“ А він підбив барильце, простелив серед хати свиту, сім сам, знів горіщечок та давай точити горілку. Припав він до горіщечка, як від до води, дудня дудня, а далі перенів дух та й каже: „От на, Домахо, притули сього барана до рота! Їй Богу, як докопитуєш, то я згадаю ся! Ти з рота не пила такої горілки. Се не така, як у шинкарів, розведена водою“. „А бодай ти не дїдаєш, щоб я злодійську горілку пила! — кажу я. Ціж уже сам, про мене й допий!“ Сіла я на лаві, дивлюсь на його та й думаю, де ту прокляту горілку сховати, щоб часом не трафилось яке лихо. Думала вилити воду в діжки та й влити туди горілку, а барильце закопати на городі. Думала, а він сидить та все пе, не перестав; я не чулась, як впала на лаву, як і сон мене зміг...

Коли чую з просоня, щось у двері стукає. Я провинула ся, а на дворі тільки що почало на свіг благословитись. Я схопилась, дивлюсь, він лежить серед долу на свиті, як мертвий, а коло його стоїть барильце. Я, догадалась, хто стукає в двері. Кинулась ховати барильце в грубу, воно не влазить, я засунула його в піч, заклала трісками, заставила чистіть горішками, а сама трясу ся, неначе мене пропасниця трусить. Хотіла збудити Петра, торгала його на всі боки, смикала за чуприну, а він лежить, як комаха. Й й не чула ся, як двері відчинились, як вскочив староста з людьми. Знайшли вони барильце в печі, взяли барильце, а його звязали та й повели в тюрму.

Повели його, а я сиджу та все думаю: сеж все лихо виявилось через мій гріх. Сеж мене покарав святий Миколай та свята неділенька. Хотіла молитись, та бою ся глянути на образ. Настав вечір. Вийду з хати, мені все здаєть ся, що на мене грізно дивить ся святий Миколай. Увійду в сніп, неначе бачу його, увійду в хату, мені здаєть ся, що він заглядає в хату з темних сіней. Куди не піду, все не наче ходить він за мною, гонить ся слідком, так що я аж оглядаю ся. Лягла я спати, мені снять ся, що ніби наш батюшка входить в хату, начеб то з молитвою. Коли я придивлюсь, аж серед хати стоїть святий Миколай в золотих ризах, в золотій шапці, з золотого книжкою в руках та сварить на мене. Господи якого страху я набралась! А раз смерком пішла я до води до річки. Іду я з ведрами між вербами, а під вербами зовсім темно. На мене напав сум. Мені стало страшно. Іду я та й оглядаюсь на всі боки, а мені здаєть ся, от-от щось ухопить мене з боку. Прийшла я на беріг, стала на каміні, та тільки що поставила ведра, коли щось як скинеть ся коло самого каміня, та таке здорове, як чоловік. Небо на заході було червоне, і я їй Богу своїми очима бачила, як воно заблищало, неначе було в золотих шатах. Я й не стямилась, покинула й ведра та прожомом кинулась втікати стежкою. Та вже нагодила ся одна сусіда і з нею вернулась в беріг за ведрами.

Господи, якого страху я набралась! Було смерком вже бою ся й на город зійти. Терпіла я, терпіла та й пішла в Тернівку сповідатись до тої церкви, де я гінула ся з своїм чоловіком, бо кажуть, що в тієї церкви, де шлюб брала, Бог простить і найбільший гріх. На дуку я розказала всі свої гріхи: як не заплатила шість шагів за посв'ячення святого Миколая, як в неділю вранці прокляла свого чоловіка, як через се його посадили в тюрму; признала ся, що раз в мене не стало соли, а я побігла до сусіди позичати а сусіда була в полі; я відсунула своїм ключем засов, набрала солі в горілку на полиці; згадала, що в мене й пшонця мало на кашу, та й пшонця набрала, та за тим клопотом і забула віддати. „Але кажу, батюшко, богу ся, я присягаю ся, що я невинна і не крала, я тільки позичала, та й досі не віддала“. Згадала, як колись у сусіди Марті знайшла на городі в буряні курячі яйця та забрала в пазуху. „Але, кажу, батюшко, їй Богу я й в сьому невинна, бо думала, що то моя курка несла ся в чужому городі, бо все було літає через тин в чужий город. Нехай мене святий хрест бодає, коли я крала“. Висповідала ся я, а батюшка й каже: „За ті шість шагів, що ти не заплатила за образ, купи свічку та й постав перед святим Миколаєм, а в кого ти брала сіль та пшоно, тому віддай, то вийде, ніби ти позичала, а не крала“.

Відговідала я, вернула ся до дому; якось мені легше стало на душі. Чи вийду в ночі на двір, за мною вже не гонить ся святий Миколай. Але як гляну на той образ, все мені якось сумно в хаті сидіти. Ото, матушко, я принесла образ батюшці, нехай поставлять його в церкві, бо я через сей образ готова від своєї хати відкуртись.

Віче в Ньюарку, Н. Дж.

В неділю, дня 19. січня с. р. за старавем центрального Ньюаркського Комітету для збирання „Боевого Фонду“ і місцевого комітету, відбулось в Ньюарку „Загальне Віче“ в справі званих подій на львівській університеті і віденських парламентах.

Найбільше подурдилось коло сїї справи два члени центр. ньюаркського комітету, д. Довгань, А. Бучак і Процик. Галля була переповнена вісвиками і хотів в Ньюарку є сильне безробітє, жертволюбиві ньюарські Русини зложили \$28.75.

Віче отворив о. А. Пеленський, а председателем Віча вибрав о. і в бесідах своїх представляти нужденне положенє наших братів С. Головачка. Відтак забирали голос д. Т. Грицай і М. Любимець так в старім краю, як і тут в Америці.

Прикінці забрав голос Довгань і в своїй бесіді змалював ясно і докладно події галицькі та рух робітничий і прочитав резолюцію яку одноголосно ухвалили заслати на руки Austro Hungarian Embassy Washington, а поміч матеріальну до д-ра Л. Бачинського в Стрпо. — Опісля вибрано комітет з сімох людей, котрі мають заїнятись збіркою дальших складок і організацією політичною. До комітету ввійшли: Головачак предс., Любимець кас., Іванишин сек., Новицький, Грицай, Цюприн і Крук.

Яко матеріальну підмогу на дальшу боротьбу нашого народа в Галичині жертвували слідуєчі добр. о. А. Пеленський 2 дол. По 1 дол.: Д. Грицай, П. Грицай, Г. Савчук, В. Вербан, М. Любимець По 50 цнт.: Д. Іванишин, І. Гарпуля, І. Новицький, М. Співак, Я. Нячя, Т. Оберляйтант, С. Головачак, М. Сваницька, Г. Дачишин, М. Чудик, С. Васишин, А. Куніцький, П. Репета, М. Левчук, Р. Коротап, І. Іваськів, О. Крук, П. Тимкевич, М. Ільков, А. Іванишин, Л. Сорочан, Г. Сорочан, А. Печеній, К. Яценгий, І. Базарніцкий, Г. Іванків, П. Куньбіда, Радзікевич, В. Варніцький. По 25 цнт.: І. Ошипів, М. Бовда, М. Пілша, Д. Пайлюк, Л. Базарніцкий, І. Богач, М. Козак, М. Семенюк, С. Семенюк, Т. Брик, Т. Гада, Д. Попіль, М. Рудий, П. Цюпрак, С. Ошипик, В. Федяшин, Г. Лисий, Д. Валовіна, Д. Слабоданьк. — А. Куцик 35 цнт., І. Са-домик 10 цнт. і Г. Кушала 5 цнт. — Решту докинено центами.

Як повстали москвофіли?

Коли розгорнемо листки якої небудь часописи руської чи руської, яка виходить під нівішню пору то перше, що впадає в очі, се безліч боротби на тему Українців і москвофілів. Усі листки усіх часописів так і переповнені і засипані лайками одних на других. І читаючи ці лайки і напади народ наш не розбирає річи глибоко, не старає ся критично розібрати ні цілий ні проґрами ані одних ані других лиш набирає ся ненависти; критично порішати, на який бік йому стати він не найбільшій часті не знає, бо звичайно не розуміє в чім властиво полягає різниця поміж одними а другими.

Отже ми хочемо розібрати тут се питання про Українців і Москвофілів цілком в інший спосіб. В тій статі не будемо називати нікого ні зрадником, ні запродавцем, бо через се, що кількох москвофілівських провідників і газетарів в Галичині запродали ся москвофілам панам за рублі; годі назвати, що уся москвофілівська партія, до якої належать чесні, однак темні наші такі люди, се самі зрадники — запродавці.

Зате ми будемо старатися виложити ясно і докладно, а при тім спокійно правдиво і без лайки, який є корінь москвофілів, з чого вони вирости і чому їх провідники і ті, що їх мають ся тепер. Хто сею статтю докладно перечитає, сей побачить, що різниця між Українцями і москвофілами полягає не тільки в нати, що одні пишуть фонетикою, а другі етимологією. І не тільки за те москвофіли так ненавидять Українців, що Українці пишуть „без твердого знака“. „Твердий знак“ сам собою дрібниця, його і правдиві, настоючі Росіяни тепер, як зовсім непотрібний викинули. Про се може кожний неглядно переконатися, коли возьме до рук число „Русского Голова“ однієї часописи, що друкує ся в Америці правдивою російською мовою.

Властива різниця поміж Українцями а москвофілами полягає у тім, що Українці хотять в тій країні, де они мешкають в книжки і у сі школи та уряди заводити таку мову, якої уживає наш нарід, а москвофіли хотять завести чужу, російську мову, таку, якої уживають пани та урядники у Росії. Сею російську, панську, мову вони називають „літературний руський“ або „общерусский“ язык. Хто не хоче проміняти своєї матерної, прадідівської мови за мову панської урядової, російської, то він є Українець, хотайби навіть і по два тверді знаки писав по кожній букві.

Хто ж знова хоче у нас завести чужу, російську мову, місто нашої, то сей є москвофіл; хто знова, хотай і вродився в краю, де і сліду нема з Росією, говорить і пише по російськи, то сей перестав бути русином Українцем, а стає настоящим москалем — Росіянином. З сего бачимо, що різниця поміж Українцями а москвофілами є дуже велика, бо тут розходиться ся не фонетика, або етимологія, але о те, якою мовою ми маємо говорити і писати, чи нашою рідною, чи чужою російською.

Щоб вияснити сею різницю докладно, ми розкажемо про сю справу від сі хвилини, коли Русини не називали ся еще ні Українцями, ані москвофілами, коли ще не видавали ніяких газет ані не писали по руськи книжок і коли не було еще ніяких руських шкіл. Се було за польських часів. Ми розкажемо лише те, що діяло ся, як одно з другого виходило, а від себе ми нічого не додаємо, і нічого не будемо зновляти. Хто читає сю статтю, нехай сам вже розміркує на яку дорогу йому ступити, чи тягнути за чужою, московською мовою, чи за рідною, руською.

В 1340 році, польський король Казимир Великий прилучив Галичину до польського королівства. Зраз тоді, посеред польських політиків зродила ся гадка, щоб Галичину зробити польським краєм. Польські політики постановили вв народувати руське населення в Галичині, то значить зробити так, щоб руський нарід забув свою руську мову і віру а принав польську мову і латинську віру.

В тій цілі польські політики позаводили для Галичини різні закони, котрі обмежали свободу тих людей, що були Русинами, то є що говорили по руськи і що сповідували православну віру. Головні з сих законів були: Православному Русинови на вільно було мати ніякого уряду. Хто з Русинів хотів зістати яким небудь урядником, мусів забути свою мову і зістати латинником. Руські єпископи не мали права сидіти на раді в польським сеймі разом з польськими єпископами. Руські священники мусили бути так само крєпаками польського пана як і руські хлопці, то є мусили так само зі своєю ріднею виходами на панськї лани на безплатну роботу. Се було придумано на се, щоб понизити руський обряд. Руські хлопці мусили робити пораз то таку паньщину. Польський уряд замикав руські школи а натомість відгварав по руських містах польські школи. До шкіл ходили тоді лише панські, шляхотські діти, бо хлопці були остро заказано учити ся в школі.

Одже через всі ті постанови, які тут вичислено і замешане усіх руських шкіл, діти руських панів боярів виростили уже на Поляків, себго на польську шляхту. Вони покидали віру і мову своїх батьків і дідів і приставали до Поляків. Зновжеж хлопці не пореходили вярарді на Поляків, але сходили на чим раз то більшу біду, бо уся їх робота мусіла бути зовсім безплатна на панів, а для себе самих они не могли нічого ніяк робити.

Галичина належала найдовше зі всіх українських земель під Польщу бо цілих 500 літ і через цілий сей довгий час тревала праця польських шляхтичів над тим, щоб східну Галичину переробити на Польщу. Сеся довгезна праця і видала величезні овочі, бо чужі люди почали уважати Галичину за цілком польський край... Правда, деє на загоні, або в стодолі почув чужинець якусь иньшу мову, наш руську, але йому казали польські пани: „Е, то се хамство балакає своїм хамським наїчем, се не є ніяка мова...“

Ті наслідки, які видала у нас праця польського пановання дадуть ся коротко зібрати в такий порядок:

1. Руська шляхта, бояри і пани покинули православну віру а перейшли на польську.

2. Руське духовенство, що не мало ніяких прав ні привілеїв стратило у людий поважане і мир. Руські церкви не мали ніяких маєтків.

3. Руські купці і ремісники пішли слідом руської шляхти, то значить пристали до латинської віри і до польської мови, а то тим більше, що польські закони постановляли, що лише рим. кат. можуть жити в середмістях, та лише рим. кат. можуть належати до ремісничих цехів. Руські міста стали через те польськими і в Галичині полишали ся такими аж до наших часів.

4. Руські хлопці робили паньщину через ціле своє життя. Були темні, забобонні, забиті, а одинокі їх політична була горівка, яку дідач гнав у своїй горальни і змушував силою хлопів брати єї як найбільше. Хлопи працювали, пили і мовчали і навіть не могли думати взяти ся за поправу своєї долі, бо були не просвічені а ніхто не хотів і не міг показати їм дороги.

5. Руське письменство і руська наука затихли, здавало ся раз на всегда. Пани, шляхта, бояри, купці і торговельники та промисловці стали Поляками, говорили по польськи та ходили до костела, а рідне наше слово прогнане з палатів та з міст сховало ся під бідненьку стріху селянина-хлібороба і там жило далше та чекало тої хвилини, коли знова буде йому можна вилетіти у світ. Мужичька маса, хоч не збувала так як пани свого

рідного, та не давала ніякого знаку життя. Хлопці не читали книжок, бо просьвіта була заборонена хлопцям, і не було між ними письменних ні на лік. Не ходили хлопці у світ поміж другі народи, щоб вони довідали ся про їх істноване, про їх злидні і кривди, бо були паньськими невольниками і жадеи хлоп без паньського дозволу не смів навіть і за село вийти. Для того, хотий руський нарід жив, бо народа не можна убити, однак мемо сего

6. всі сказали, що руського народа в східній Галичині зовсім вже нема. Східну Галичину зараховали до Польщі, так як Краків або Варшаву, а Русинів-хлопів числили за польський нарід, так як мазурів, краковиків, або иньше польське племя. Казали так: Кожний нарід складає ся з поменших племен, що ростуть разом і творять одну державу. Так само і польський нарід складає ся з Поляків, Русинів, Литовців, Мазурів і т. д. а разом всі вони творять одан польський нарід.

Сей погляд, буцім то Галицькі Русини се лише таке племя, така мала частина польського народа удержував ся в людських головах дуже довго. Він найшов дорогу до книжок, до науки і до історії. Всі книжки польські і заграничні писали, що ціла Галичина, се польський край, що всі Русини до одного вже давно преслили до поляків що їм дуже добре жити під польським панованем і що нічим більше не хотять бути, тільки поляками. Польська шляхта ликувала і радувала ся.

Але їх радість була тропа в скора. В своїй роботі пам'ятали вони і за руських міщан і за руських духовників і ремісників та забули за одного. Забули руського хлопа. Не так забули, як радше гадали, що хлопці ніколи не піднесу голови, ніколи де буде мати значіння в краю, ніколи не заговорять голоснійшого слова, а все жити ме в темноті і неволі.

Так гадали і грубо перечеислили ся.

(Дальше буде).

ДОПИСИ.

Анонія, Конн.

В 46 числі з 1907 року, хрєбачливого „Задофанца“, появивсь довша стаття під заголовком: „Изъ старого краю“, подана „Иваном Горєславичом“. Сей славний автор видно по его дописи, о много виєші штуби ускінчив, ніж гаснадін редактор задофаного „Посоувача“, замөтеличений Гладик, бо роззавивши запінений писок, давай гавкати на Українців, а умлівати над робітничою недолею, що то нібо Українці за пруські гроші висилають Русинів з Галичини до Прус на роботу. Дальше вихваляє посла Маркова, що в товаришами протестував против

прус. правительсва за не досліджує Поляків, а по янжає наших Українських послів, що підчас протесту вийшли з салі. За тоє честь і слава і многая ліг українським послам най буде, а вічна пам'ять зрадникам і фарисеям, що запродують Русь під ляцке і московське ярмо. Дальше згаданий автор насипав цілу купу лайки і клевет, а прикінци всім Русинам з Новим Роком жєлає горнути ся до „Поступа“, сли хочуть сягнути земне і вічне щастє.

Не буду тут широко розводитись, бо шкода забирати місця у „Свободі“ против так і підлої шматки. Пани читачі добре знають, що за скотина его редагує. Все, що там написано, єсть підла лож і заслуге на нап'ятоване яко нардних зрадників.

О скільки я пересвідчив ся через 3 роки мого побуту на пруско-австрійській границі (Szczekowa Myslowitz), то великі маси народу переїздить через ті стації до Прус без різниці вірєсп., чи то поляки чи русини і без різниці пола. Огож розлягив ся згаданий автор може через то, що в Myslowitz єсть руське бюро? Се бюро то тільки одинокє оружіє, котре хоронять руського робітника перед жадівськими і ляцкими агентами і ошустами. Отеж ви славний дописувателю хрєбачливого „Поступа“, можете гавкати і пукнути, то і так нічого не вдієте, бо ваших підлих дописів ніхто не слушає.

А що ви гаснадін Гладік на то? Вам „всьо равно“.

Отеж брат Гладик, ступай в Москву пасти стадо сви... і кончи твердо-руським штуби, то будеє високограм твий, не так як таходописуватель твоя друг.

А ти американський робітнику радуй ся і весели ся і читай „Поступ“, то тоді в недовзі зрадники і фарисеї наложать на тебе московське ярмо.

В. Г. Гайдамака.

Н 22 Чансеу, Ра.

Вачу у „Свободі“ чи слєнні дописи зі всіх місцевостей Америки, а о нас ніколи ні словечком ніхто і не згадає. І тому я зібрав ся на охоту та беру ся пару словами повідомити читачів „Свободи“ про нашу місцевість. Є тут нас кільканайцять родин переважно з Рогатинського повіту. Ми недавно заложили собі тут братство св Івана Хрєстителя яке вписалисьмо до Р. Н. Союза, де дістало се братство ч. 170. Отже се брацтво і вибрало ся по коладі на дохід пливавтської церкви і в тій коладі було представлено як то пастарі при рождєстві Ісуса Христа ішли і поклонили ся, були і три царі, що з дарами і з поклоном ішли до вертепу. На тій то коладі зібрало наше брацтво 47.75 дол. і з тих грошей відіслало ся на

Ті що роблять на дворі

виставлені на зинно і вогність, уникнуть руматизму і ревматизму, если будуть вмивати

Д-ра Ріхтера
Нотвичного
Пейн Експелеру

коли почують перші симптоми. Сей лін роблений згідно з острим німецьким законом і має 35 літню незахищену славу.

На продаж у котрого небує аптинара, по 25 і по 50 центів або у влостителів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

церков 21 00 дол. а 8 дол. пішло до к-си брацкої, а 26 00 дол. пішло на оплаченє за випиачченє річий. Тимчас м наші москвофіли тут голєсять, що ми тих 26.00 дол. сховади. Се є підла брєхня і лож. Найбільше горлає один молодий москвофіл Дм. Процьк який найбільше кричить і бунтує других людий. Єму передовсім о то ходить, що наше брацтво є в „Союзі“.

Тимчасом ніхто собі нічого не рбить з того балаканя такого неук, та всі разом тримають ся і показали єму як і другим москвофілам, що їм ніколи не удасть ся завести вражду і колотнєчу в брацтві на те, щоб потім самим ловити рибу в мутній воді. І мимо того всього брацтво за так коротенький час має до 30 членів, які зовсім недумают ся так сварити і прозивати як се діє ся у москвофілів. А що до підлої брєхні яку розпускають єї кацапи, то сєм нам нічого не роблять, бо звичайно, що: пєс брєше, а вітер несе.

П. Тертил.

McKees Rocks.

Вр. св. Даматрія від. 91

повідомляє отєим, що вибрано новий уряд на рік 1908. П. Прєм'як прд. С. Сокол з. пр. П. Каня кас. Ю. Баланюк з. кас. Ф. Сулиньский скр. Єв. Водак, з. скр. І. Сояк і Йо. Рейда опікуни хорих, А. Каня капітан, Стефан Порада до фани. При тій наголі повідомляємо всіх членів, що сего року братська каса жадних довгів за нікого платити не буде, як до Братства так і до Союзу. Хто одєн раз не заплатити буде вичеркнений з Братства і Р. Н. Союза. Отєим повідомляє ся також усіх членів, щоб єї без услівно явили ся на мітинг дня 9 фебр., о год. 2 й по полудни, на котрім то мітингу полагодить ся всі дуже важні справи Братські, як також довжні члєни мають виплатити залеглий довг. Члєн не явивший ся на мітинг без важної причини заплатять 25 цент. кари. Мітинги відбувають ся в кожду 2 гу неділю в місяцє в гали церковній.

Адрес: Федор Сушинський
340 Alania Str
McKees Rocks, Pa.
Ф. Сушинський скр.

„СВОБОДА“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
234 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkovskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопись для русского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
выходитъ що тижня в Четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посилати в ре-
дигуванім листі, або через
експресовий, або поштовий по-
рядок (money order). Money
order, то є карточку, котру дїста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішіть нам,
бо без того ми не годні грошей
дїстати.

Адрес:

„СВОБОДА“

234 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring

Хто хоче, щоб його адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Братям Русинам в Аме- риці під розвагу.

Читайте уважно! і
кілька разів!

Як бачите, милі брати,
дїла наша Американські.
Русь не може собі дати ра-
ди в якоюсь там булєю.
Одні вірикають на Рим,
другі на єпископа, треті на
айришів — а всі на купу
не розуміють дїла. Послу-
хайте ж мене, брати Рус-
ни, а я розовжю вам се
дїло на підставі права цер-
ковного, котре на тільки
знаю, а злоческий мій ро-
зум доповнить того, чого
не знаю.

Булля видана для ай-
ришких греко-католицьких
Русинів в Америці.

Рим і єпископи айриш-
ські і цілий світ думали,
що тих Русинів, котрі підда-
ли ся айришкиму єпископу,
можна було справедливо
назвати айришкими греко-
католиками. Інших Руси-
нів не знав Рим, як булєю
видавав і не міг знати, бо
прочі були і суть незави-
сими від лат. єпископів а
тим самим від Риму. Отже
ясне дїло

Булля видана тільки для
тих, котрі стоять під айриш-
ками і тільки їх она обо-
в'язує — прочіх зовсім не
обов'язує. Чого-ж отже нам
ся грішать, наколи ми не
стоїмо під айришами. Не-
хай тамті журять ся і гри-
зуть ся, а не ми. Я не мо-
жу вийти з подаву, длячо-
го стілько крику піднесено
проти Преосвященного Со-

тера і то зі сторони власне-
тих, котрих зовсім булля
не обов'язує, ані не обго-
дить. Мені ся видать, що
Преосвящений Сотер аж
надто добре розуміє, що ся
булля відноситься ся лише
до одної частини наших лю-
дей, — іменно до айриш-
ких греко-католиків, (під-
даних айришам), котрі як
раз не суть його підданими.
Айриші, дїставши булєю,
мають єї самі своїм підда-
ним оголосити і мають са-
мі припилювати, аби она
була точно захована. Чи
Преосвящений Сотер допо-
може їм в тім, се мені не
відомо — покаже будучи-
ність. Наскільки наші люди
знають Преосвященного Со-
тера, то він рука до сего
не приложать, аби помагав
айришам вводити булєю
в житє, а нїшто його до се-
го змусити не може, щоб
він сю булєю проголосив
там, котрі стоять під лат.
єпископами, бо — як кажу
— Він сесе добре розуміє,
що то не його піддані.

Бєли-ж отже булля, увій-
де в житє, то тільки між
тими, котрі стоять під ай-
ришами, то є між айриш-
кими греко-кат. але і між
ними самі айриші мусять
проголосити і самі припи-
лювати, аби сєся булля бу-
ла захована. Пречі церкви,
що не стоять під айришами,
не суть обов'язані заховати
булєю, ані она їх не доти-
чить, хибавсьмо ся підда-
ли айришам. І се — думаю
аж надто добре розуміє
Преосвящений Сотер. „Як
то...“ — запитаєте. — „То
в таким разі всі прочі цер-
кви мусїли би стояти даль-
ше назаєвсьмо — а тогди
правно они були би греко-
католицькими церквами, як
і їх дотичні євасценники“.
— Так єсть. Бєли би деякі
церкви і їх євасценники
збїгали дальше назаєвсьмо,
тогди нїякого права не ма-
ють назвати ся греко-като-
ликами, тільки сектанськими
церквами. Но, скаже мені
хтось знова: „Ми сесе ро-
зуміємо, але ж бо то не
єсть честь для нас, бути не-
зависимими, — противно,
се було би лихо і нещастє,
котре вже нам ся нащоїло“.
— Так єсть. Се було би по-
гане дїло, до якого жаден
чесний Русин допустити не
може. Щож отже зробить?
Стати правно греко-католи-
ками! Та як? Через приня-
те руского греко-католицько-
го єпископа, злученого
з Римом, за голову нашої
Церкви. Ба — погадає собі
кождий — то тогди нещас-
на булля чєпить ся нас, як
ріп'як кожуза — а ми бу-
дїм нїяк не хочемо — цєхай
собі єї тримають піддані
айришам.

От се як раз найважли-
ша річ, яку я хотїв всім
потовкувати, бо — як ска-
зан я на початку — сєї рі-
чи многі наші люди не ро-
зуміють і безпотрібно гри-
зуть ся.

Бєли ми, не піддавши ся
айришам до нинїшнього
днє, ані не думаючи коли-
небудь в будучности їм під-
дати ся, возьмемо собі за
голову руского греко-като-
лицького єпископа — то буд-

ля нас і втогди зовсім не
обов'язує.

Для чого? Річ ясна. Сво-
го часу ми, „яко независимі“,
внесїсьмо прозьбу до
Риму просяти руского гр.
кат. єпископа. Спільно з на-
ми внесли також прозьбу і
айриські греко-католики (т.
є. Русини піддані айришам).
просяти тежє о єпископа.
Та о що янше просили ай-
риські греко-католики (зави-
сими), а о що нинє ми, не-
зависимі. Айриські греко-ка-
толики не могли правно
просити о єпископа, яко о
голову, бо такого вже мали,
— тільки могли просити о
заряд єпископський в своїх
церквах, повеже будучи під
айришом, не розуміли зго,
а він їх не розумів. Ми
янова просили о свого єпис-
копа яко о голову, бєсьмо
єї не мали а хотївсьмо че-
рез ню стати греко-католи-
ками.

Рим вислухав прозьбу
одних і других і посилав
єпископа айришким гр. кат.
до заряду, бо голову вже
мали, а назаєвсьмо то є
руским гр. кат. яко голову,
бо єї ще не мали. Понеже
однак заряд в церквах ай-
ришких греко-католиків не
міг для них плисти впрост
від єпископа висланого,
яко від голови, бо там вже
була инша голова, проте
сей заряд над айришкими
гр. кат. церквами (зависи-
мими від айришів) — нор-
мує і обмежує булля так,
як тамта голова (лат. єп.)
сєго собі бажає. У нас же
заряд плине впрост від го-
лови, котра будучи греко-
католицькою, радить після
норм і прав Церкви вос-
точної. Так одже ми дїста-
лисьмо голову а тамті за-
ряд. Бєли-ж їм ся сєй за-
ряд не сподобав, то яко
розуміє, повинні були змі-
нити сєйчас голову а бул-
би мали і заряд Церкви
восточної. Цїла булля все-
гда ся обертає около того,
що нормує відносини за-
ряду до голови в церквах
підданих айришам.

Ми отже просивши яко
независимі о єпископа, єс-
мо дзєсь щасливі і непо-
виннісьмо ся нїчим грізти,
бо ми дїстали голову само-
стійну, яка инакше не мо-
же нами радити, як тільки
після прав восточної Цер-
кви, і через сю голову ста-
лисьмо рускими греко-ка-
толиками, такими самими,
як в старім краю.

Ми дїстали єпископа ли-
ше для того, щосьмо ся не
хотїли і не хочемо піддати
жадному айришкиму єпис-
копови. Отже дали нам на-
шого власного, яко голову.
Другі то є айриські гр. ка-
толики, просили о єписко-
па лише для того, що не
було доброго заряду і по-
розумієннє між ними а го-
ловою в їх церквах, і тому
дали їм єпископа лише до
заряду а не яко голову.

Де єпископ не є головою,
а має лише заряд церкви,
там мусить бути право,
після якого він має радити
— і то право таке, яке го-
лова хоче. Таке право, оз-
начєне головою (єпископом
лат), замикає в собі булля,
і того права піддані сїй

голові мають ся траматити.
Де єпископ знова не є ли-
ше до заряду, але і голо-
вою, там право єсть сама
голова, котра на засадах
свого становиска і приви-
леїв та гідности підчинє-
них, радить своєю паствою.
Отсїх кілька слів розто-
вання в часі галасливих і
немудрих виводів деяких
газет, подаю своїм братам
Русинам під розвагу, та до-
даю: „на злодію шапка го-
рїти!“ Ми не записавши
своїх церков айришким єпис-
копам можемо бути спо-
кійні, та в єдності і любови
виросли в силу.

МкАду, Па. днє 19 сїчня
1908

О. Олекса Пристай.

Протест проти буллі до- ручений.

П'язжана Редакціє!

Просимо сїдуюче заяв-
ленє низше підписаного ко-
мітету занявшого ся дору-
ченєм протеста євасценни-
ків против буллі в най-
ближшїм числї своєї газети
помістити:

Протест сєй підписанїй
79 євасценниками, власноруч-
но мав доручити комітет
старавший ся о підписи, но
ионеже о. О. Дубинський
сам захорував а о. Е. Ку-
бек зза слабости своїх ді-
тий сєго зробити не міг, а
більше запрошених євасце-
ників сєго обов'язку на се-
бе не хотїли прийняти,
прото ми низше підписа-
ні прийняли на себе сєй об-
в'язок і виповнили як слї-
дує:

Днє 29 Януара рано поя-
вили ся ми у нашого Преосв.
Єпископа Сотера, щоб єму
передати сєй протест для
предложення через Ап. де-
легата до Риму. Преосв.
Єпископ сказав, що дуже
радієно виповнивби нашу
прозьбу, но повеже знає,
що суть євасценники, котрі
недовірялиби чи він (Єпис-
коп) переслав чи нї, прото
радить, щоб комітет сам
доручив сєй протест Ап. де-
легатови. Принявши сю
отцівську пораду ми сєй
час удались до Washington,
Д.С. де о г 5 вечєром по-
лучили аудїєнцію у Апост.
делегата. Єго Ексцєлєнція
Ап. делегат дуже ласкаво
приняв нас, довгий час
бєсїдував з нами, вислухав
наші поносї і прозьби вгля-
дом буллі і взагалї сє ска-
зав: Ваш Преосв. Єпископ
gracienter agit, мудро по-
ступає, лиш в тім бїда, що
межи євасценниками нема
згоди, перше кричали що
Апостольський візитатор є
залежний від чужого пра-
вительства і просили від
єваских правительств неза-
висимого єпископа: Рим
вислухав Вашу прозьбу,
їменував єпископа зависи-
мого лиш від Рима і вас,
но згоди і тепєр нїт, і то
є найбільша бїда. Стара-
йте ся о сю згоду і все бу-
де добре. Я — каже Ап.
деLEGAT — в моєї сторони
зроблю все можливе для
Вашого добра. Заявляючи,

що так ті слова як і цілє
поступованя Ап. делегата
зробило сє вражїне на нас,
що він є дуже прихильний
нашої справі. Для доказу
вірного виповненя нашої
задачи подаємо дословний
відпис євїдєцтва від Ап.
делегата:

Apostolic Delegation
United States of America
No. 1932 - c.

Received this day, the 29
th. of January 1908, from a
Committee of Greek Catholic
Ruthenian priests composed
of Reverends Valentine Gorzo,
Joseph Hanulya and Nicho-
las Stefa-ovitch, a petition
to be sent to the Holy Fa-
ther.

† D. Falconio
Apostolic Delegate.

З твердою надїєю, що Г.
Бог віддасть від церкви
нашої всякі неприяности,
що св. Стець вислухає наші
поносї і прозьби, но також
з повним довірєм, що наше
духовєньство взявши під
осєблївшу увагу слова Ап.
Делегата на будучє згідно
будє працювати для оборо-
ни прав нашої церкви і єї
голови Преосв. Єпископа
Сотера.

З глибоким поважанєм
остаєм

О. Валєнтинъ Герзовъ м.р.
О. Йосифъ П. Гануля м.р.
О. Н. Стефанович. м.р.

Перед суд чесних людей.

В 49 ч. А. Р. Вієтвика з
днє 26 грудн. 1907 р. по-
явило ся „заявленїє“ сїї
дуючого, дословного зміс-
ту.

„Ми“ низше підписані
духовники, нарадились ся
зробити протест против
буллі папєкої до Апост.
єв. Столиці Римської, але
під умовєм, єсли всі ду-
ховники в Єго Преосв.
Єпископом на чолї і
весь народ той протест со-
лїдарно підпишуть, і доро-
гого нашого Владика за-
пхють Апост. Столиці до
Риму. То є дорога найліп-
ша для заспокоєннє народа
і для заховонєннє прав і
привилєїв нашого гр. кат.
обряду булєю нарушєних.

Дано в Вілкєсбарре Па.
днє 9 лєц. 1907.

о. Н. Г. Чопей
о. М. Яцкович
о. А. Костой
о. І. М. Сабов
о. Г. Г. Чопей
о. Ф. А. Обушкевич
о. А. І. Камінський
о. Дор Т. Васовчик
о. Мих. Вендас
о. Ф. В. Сабов

Є якій цілї дали повис-
ші духовники оголосити сє
„заявленїє“ публїчно? Ро-
зуміє ся не в добрій, але
злєбній, злій цілї.

Чи рєсхидило ся тим ду-
ховникам взагалї о про-
тест? Зовсім ані! Єслиб їм
рєсхидило ся о протест,
булїб вже давно той про-
тест виготовили і предло-
жили всім євасценникам
до підпису, а не радили
доперва робити, коли они
знали, що протест вже го-
товий.

Більшість повисших єв-
асценників, мажє всі, були

на посвященю гр. кат.
церкви в Lamsford днє 29
новємбра. і там, того днє,
читали і одобрили про-
тєст вирєблений о. Е. Ку-
беком.

Якж була цілї робити
днє 29 Дєцємбра 1907
р. над там, що вже они
самі одобрили 20 днів
перед їм т. є. 29 Но-
вємбра?

В кого хотїли висвєтити
повисші духовники, що їм
рєсхидило ся о протест, а
більше о нїч? Не повірїть
тому жадєн розсудний чо-
ловік, але навпакї витягне
злогїчний вєсновок, що
публїчним оголошуванєм і
пїтучно стилїзованим „за-
явленїєм“ мали они намір
поставити єпископа нашо-
го в підозрілім і не-
щєрим до своєї церкви
свїті перед народом, мов-
ляв: Народо! ми, твої ду-
ховники і ти підпишємо
протест против буллі а є-
пископ єховає ся за наші
плєчі і єхоче бути чесним
перед Римом; нї, не вірмо-
єму, най насамперед він
підтишє, (а ми потім за-
девуєцїємо перед като-
лицькими властями о нєз-
ялїність — прим. складача).

В тїй цілї покладає
осєблївшу вагу на
слова в своїм „заявленїю“
єго Преосв. Єпископом
на чолї, бо грубими бук-
вами казали видруковати.
Таким публїчним за-
явленєм мали повисші ду-
ховники цілї підкопати
довіріє народа до
Єпископа.

Повисшим заявленєм пу-
блїчно кинули сна на Є-
пископа, щоб сєйчас
хотїли в способі упоряд-
кованя справ гр. кат. церк-
ви в Америці. О то їм сє
рєсхидило.

Чи мали ті євасценники
які факти, дані, на підста-
ві котрих кинули такий
пїяцкий засуд на Єписко-
па? Я був певний, що ті
євасценники їздили, де-
треба, допитувались, ін-
формувались і перекона-
лись, що наш Єпископ до
днє 19 Дєц. 07 р., т. є. до
днє, коли радились оголо-
сити сєє заявленє публїч-
но, не зробив єще жа-
дного кроку зі своєї сторони
против буллі т. є. не за-
протєстувєв щє. Бо лиш
на тїй підставі малиб-
ті євасценники сєке
таке право публїчно
зогиджувати єпископа
перед народом, колиб
були дійсно переко-
нались, що єпископ
нїч щє не зробив про-
тив буллі; лиш тогди
кождий розумний чо-
ловік міг сказати, що
повисші євасценни-
ки мали добре і не-
злєбне намірєне пу-
блїчно кидати лїжє
свїтло на єпископа.

Щоб ціла Американська
Русь переконалась о доб-
рих намірєнях повисших
євасценників в проголошу-
ваню свого заявленя, по-
просив я в імє правди і
заспокоєннє нас всіх, статєю
в Свободі з днє 9 Януар.
с. р. згаданих євасценни-
ків, щоб в найближших чис-
лах своїх газет доказали

документами або свідками, що Преосв. Єпископ не лиш до дня 19 Децембра коли „фарисей світ створив, како его убють“, але аж до дня 29 Дец., б могли пізніше переконалися, колиб хотіли, не за протестував же против були. Та на мою просьбу відозвав ся о. духовників лиш оден о. Н. Г. Чопей з Wilkesburre в А. Р. Віснику ч. 1. з дня 16 Януара с. р. Придивім ся, як оправдує він свій крок:

„My to lem zato ziadali, bo našim presvedčenim je to, že lem tak na protest platnosti varnosti, keď Vladyka i duchovníci su solidarni, keď jeden za všítkych a všítki za jednoho, vtedy niečo nas nezlamí, bo vov jednosci sila“.

Понеже о. Чопей пише „naším presvedčenim“, то пише се в імені всіх 10 духовників. Отже після переконання тих духовників протест лиш тогди буде мати вартість і силу, коли Єпископ і священники будуть солідарні, коли один за всіх а всі за одного будуть стояти.

Припустім. Алеж то Ви доповідаєте у Єпископа о солідарність? Хто вже злов солідарність? — питаю.

На обопільних з єпископом конференціях в Нью-Йорку в Октобрі м. р. зобов'язали ся і підписали всі присутні духовники декларацию, що будуть вірні своєму Владиці, будуть боронити честь его яко репрезентанта церкви, котрої вони суть слугами;

На тих конференціях всі священники і Ви прийняли на себе обов'язок простувати всякі клевети, які ширили ся на єпископа в газетах тих організацій, в котрих священники урядниками, а колиб такі газети не хотіли тих спростовань помістити, священники малиб резигнувати з свого уряду;

на тих конференціях зобов'язали ся священники не виявляти публично рішень конференцій що до оголошення урядового протоколу з нарад — та помімо того в слідуючий тиждень по конференції появилася в „А. Р. Віснику“ стаття, в котрій описано невірнo, безчесно і плюгаво, як лиш оден безчесний чоловік може писати, перебіг нарад. На тих конференціях були лиш попи, а Жаткович не е поп, лиш найвищий папа тих попів, котрі за его плечі тепер ховають ся. Хтож се написав? Против сего заклали сейчас оо. Гануля, Балог, Патрашович і другі члени Соединенія протест на руки о. М. Яцковича, председателя контрольної комісії Соединенія. Понеже урядниками греко-католицкого Соединенія, котрого орган „Вісник“ безчестить без найменшої причини греко-католич. єпископа, єстьте Ви, т. е. оо. Н. Чопей і М. Яцкович, протого маю право запитати Вас: Чи Ви до сего часу опровергли всі написи і

кримінальні обиди на Єпископа, до чого Ви в Нью-Йорку зобов'язали ся? Колиб Ви опровергли, а Вам, урядникам езекутивним, слуга — перепрашаю папа Ваш — Жаткович не хотів сего помістити, чи Ви вислали Ваше опровержене до інших газет, а самі зобов'язали ся в Нью-Йорку?

Чому Ви не відповіли навіть на слушне і справедливе домагане оо. Ганулі, Балого, Патрашовича і інших?

Хто зламав солідарність? Хто не дотримує свого зобов'язання, сего п'ятує кожний чесний чоловік іменем: безхарактерний, коли священник ломить своє зобов'язане в речах відносних ся до добра, блага его церкви, він безсовісний і такий священник небезпечніший сатани в его роботі.

І Ви — розумію всіх тих, що годять ся на повизше оправдане о. Н. Чопея — що наплююлисе на Вашу солідарність взглядом єпископа. Ви безхарактерні, жадаете солідарности від Єпископа, котрого позволяете безчестити, хотіли могли бисте сему перешкодити. Яким чолом?

Будьте так певні, як певно носите голову на Вашім коняру, що Єпископ виповнив свою солідарність взглядом свого духовьенства і народа і церкви ранше чим Ви ю зломали і на ню наплюли.

Як дальше оправдує себе і товаришів главный духовний управитель Соединенія? „Ziadace od nas, aby sme dokazali, že Preosv. Episkop S. S. Ortynsky do 29 decembra 1907 či nezaprotestoval proti Bully. Ta či my hutoreli to vov našim skromným zjavením? A co nam do 29ho decembra? N'la my naše zjavenie 19ho decembra podpisali! Ta kto je z nas prorok?...“

Чи видите, поваж. читачі, як хитро-мудро, але лукаво та злобно! Удає превелебний дурного і грає ся з цифрами. Пане Отче! Не о цифри ту йде, але о то, чи Ви старали ся до того часу — 19 або 29 Децембра — переконалися, чи Преосв. Єпископ запротестував против були!

Та з їх відповіді видно, що они не старали ся, бо що то їх обходило — а со пам до 29ho decembra? — але їх обходило конче дискредитувати єпископа перед народом.

Християнска засада звучить: не тримай чоловіка за злого, доки не переконаеш ся, що він злий; того правила християнського учили повишних духовників, що „nemo tenetur malus nisi probetur“, та они плюнули на ту моральну силу, якої повинен придержувати ся кожний чесний християнин, так як плюнули на свою солідарність.

Впрочім тверджене тих священників що до байдужности єпископа і духовників в тім випадку неправ-

диве і хибне. Я сьмію поставити инше твердження:

Хотілиб Єпископ підписав своє імя на 100 протеста стораз то таки не вдіє нич, не досягне ничего, если між духовенством е кілька священників, що сховали ся за плечі чужі, риють, перекручують факти, бунтують наряд против власних своїх інтересів, а в додатку ще кождого дня майже замітають чи там витирають переднюю айришских єпископів; а хотілиб знов єпископ був ягним ворогом своєї церкви, то характерність духовників, їх солідарність з народом, віра в справедливу і слушну нашу справу змусили би єпископа в їх сторону.

Чиє тверджене слушне?

І так, в моїй статі в „Свободі“ з дня 9 януара, я формально закинув повесним духовникам, що інтрагують против єпископа.

Чи оправдали они себе і доказали, що так не е?

Если відповідь о. Н. Г. Чопея має бути відповідою всіх, то нею лиш оскаржили себе більше.

На инші пункти в статі о. Н. Г. Чопея не відповідаю, бо они не належать до предмету, порушеного мною в моїм зазиви. Коли треба буде, дуже радо дам належну відправу.

о. М. Стефанович.

3 Нью-Йорку.

Говорять старі люди: що ся такий не вродив, щоби всім догодив. Сьєята правда! Алеж бо то у нас, Русинів таке водить ся, що не то всім, але десятком, бо навіть двом на раз не догодити; як не той, то другий стане собі кривдувати.

І таке то стало ся зі мною. Не мав я клопоту довгі літа, сидів собі спокійно, їв свій хліб насущний, та хвалив Господа за его блага. Аж тут, правдоподібно за неповнені мої гризи, лиха доля аворохобила мене написати допис до „Свободи“. В дописі сій хотів я виказати усі сьмішні та шкідливі сторони нашого „буйного“ життя, взяв собі за предмет громаду в Нью-Йорку, думаючи, що усе те лихо, що водить ся в рускій громаді

амер. метрополії стрінемомло ся по причині згада тако само в більшій або меншій мірі по всіх цих місцевостях. І щоби тим певніше дійти до повзяті ціли старав ся я ось-бом стануло. До недавна мішати нашим Русинам їх був я сьвято переконаний, слабі сторони і виказати їм що я зовсім порядний чоловік і тому ужив яв і хтob був інакше про сьміху і сатири. І описую мене думав, бувшим видрачати жите десятків ньюорспав за се ему очі мимо ких брацтв і товариств того, що така операція е кивав з їх блудів, з істерного заборонена. Ба, навзаїмної незгоди, свавіль лутша моя половина, рень а не з товариств, міссіс Амфілохія Черепача,

Я сьміяв ся, але сьміяв ся крізь слези.

І мою допись одні прийняли і зрозуміли еї, так, як она була думана і писана, другі не зрозуміли та навіть образили ся нею („Тисьмениця“ „Зоря“) а ще инші, як пр. славний „Амер. Голос“ і „Поступь“ (звертаю увагу, що все, всюди і завжди та пара дуже симпатизує зі собою і в деяких случаях дуже сердечно себе підпомагає і доповняє) перекрутили еї, і ужили яко орудіє для своїх брудних, вузко партийних цілей.

І тому днесь, щоб висвітлити справу перекручену злобно „Амер. Голосом“ і „Поступом“ заявляю згідно з „протестом“ голови тов. „Тисьмениця“ д. Угорчака що в день їх блую була чудова погода, дощези аві не снідо ся падали, та що хвальне товариство аві гадало, пухнути — але я сам замах від сліз утихи, на вид таких патріотів, що ногами і танцями спасають Русь. Дальше заявляю, згідно з протестом д. Корпана, пред. тов. „Зорі“, що і се тов. також не спухло, бо мимо дощу мало чистого доходу аж 23 78 дол.

При сій погоді заявляю ви. доб. Корпану (але вже не яко пр. тов. „Зоря“, але яко детронізованому редактору „Амер. Голоса“) що я готов дуже радо подати ему свою адресу, але пі одним услів'єм: нехай буде ласкав зрадити людям одну тайну: хто кого властиво видає? Чи „Амер. Голос“ видає товариство „Незалежної видавничої Спілки“, чи товариство „Незалежної видавничої Спілки“ видає „Амер. Голос“? Бо в кождім числі „Амер. Голосу, всякий читає: „Американський Голос“ видає товариство „Незалежної видавничої Спілки“, а позаяк після правил нашої граматики підмет, (то е в тім случаю „Амер. Голос“) кладе ся завжди на першій місці — то з того нараз виходить страшна дурниця. А позаяк ся дурниця тягне ся від самого початку, тому я так в секреті звертаю на се увагу д. ек редактора, — „чоловіка загально поважаного і позаяжаного“ як пише „Поступь“ — щоб часами хто не сказав, що редактор „Амер. Голоса“ не знає кардинальних правил нашої граматики, та не приліпив до него звансі польської пословиці: „uczul Marcin Marcina, a wasz głupi jak... та що рие“.

А тимчасом мені прий-амер. метрополії стрінемомло ся по причині згада тако само в більшій або меншій мірі по всіх цих місцевостях. І щоби тим певніше дійти до повзяті ціли старав ся я ось-бом стануло. До недавна мішати нашим Русинам їх був я сьвято переконаний, слабі сторони і виказати їм що я зовсім порядний чоловік і тому ужив яв і хтob був інакше про сьміху і сатири. І описую мене думав, бувшим видрачати жите десятків ньюорспав за се ему очі мимо ких брацтв і товариств того, що така операція е кивав з їх блудів, з істерного заборонена. Ба, навзаїмної незгоди, свавіль лутша моя половина, рень а не з товариств, міссіс Амфілохія Черепача,

перечитавши кілька чисел „Амер. Голоса“ вхопила за підруччє своє оружје, себ со вачок і коцюбу і ставуниши в ачівно відпорній позиції ні по однак намачально дали м'ні зрозуміти, що з таким люкайом, що знаходить найбільшу приятність в лизанню чийсь рук та ніг, та в витяганню своїх лад по Trinkgeld и з таким підвіжком чийсь, з таким глухим патріотом, що свій наряд хоче втопити і то в лляці води, зрадником, наймитом Буїтів, гадюкою з роду найбескурнійших релігій, аничаром, блягером, якому навіть надюрний блазен ред-ктора „Амер. Голоса“ посвятив пару кулих, етизів (?) — не думає більше жити!..

І понавши в восторг, почала усе, що почало їй під руки, ексцедювати на мою голову. І хто знає на чим булаб ся уся та трагедія закінчила, колиб не одна хвилинка, в якій мій гуд нес спинив своє бомбардуване, оглядаючи ся за новим оружьем, а я користаючи з того одним скоком опивив ся за дверима.

Мандруючи улицями заплакав я гірко на свою нещасну, щербату долю і присяг сьвято, що від тепер буду лишень всіх і вся хвалити.

Мій Боже. Таж усе е таке гарне і добре! Навіть ся грязюка в Нью-Йорку має свої добрі сторони. Бо, бу вало, ставеш нероз над якою бездонною калабанею і мавоволі глук ко приза думаеш ся над тим, скільки то у ній змске крити ся передпоготових мастодонтів, мамутів, слівів, носорогів і т. д. І дрозч перебіжить тобі поза спину на згадку незгублених тайн Нью-Йорського болота і ти мерщій змінеш фронт та притомом чимчикуеш назад за запічок.

Ну, або сей гаразд і любов у нас на поли церковнім. Греко-католики мають свою єдиноспасительну церкву, православні також свою, папа Жаткович таж свою а всі они так страшно люблять ся (бо хто як хто, а церкви, що стоять на сторожи любови ближнього, повинні передовсім між собою любити ся) А що від часу до часу папа Жаткович, або який протоєрей з прав. місії бовтне грязею на наш обряд і єпископа, то они роблять се лиш на то, щоб усі виглядали їм менче більше подібні — то е таж кож качали ся у грязюді.

Також і ціле наше духовьство без виньку е дуже патріотичне і гарне. Без него не остав би я навіть і слід з Русинів в Америці. Навіть о. Ольшевський, Обухкевич. Каміньський, Васович і т. д. та сей, що то ему трафля ся цікава пригда в пивниця, а тому уда винна королева і молор — то правдиві учителі народу, бо они показує на своїх власних поупках, як лю-

ди не повинні рсбати; но а ся метода науки, як звї но е тепер уживана у всіх школах.

Москвофіли то суть самі тверді наші патріоти; їх нищити не годить ся, бо то наша найдорозша слащина по розумних батьках, дорогий антик, правдивий руский „паритас“ і „анатас“. Але що-би они були ще більшими патріотами то раджу заглянути одного долара більше, ніж їм платять Москві, а тоді они всі купую покинуть абсерускую ідею і гурмою помандрують стати хотілиб і ботокудскими патріотами.

З усякими організаторами найновіших наших „асекурацій“, як і з усякими жадівскими „банкірами“ раджу обходити ся дуже делікатно. Коли они обідруть „дурного Івана“ так зручно, що за се можна їх буде впакувати до криміналу, то варта їх за се обцідувати; бо такий проворний і спосібний до бізнесу елемент е в кождім, а передовсім у нашім народі дуже потрібний.

Таких „дурних Іванів“ щоб вірили оголошенням усяких таких „асекурацій“ і „банкірів“ які дають забезпечене і поруку своєї ретельности і виповнення повзятих на себе зобов'язань на місяці, у нас во всім вже нема. Колиб однак такий знайшов ся, то випадает его поглядити по головці за се, що тільки літ жив на сьвітї, примандрував аж до Америки і все еше нічого не навчив ся.

На часописи, як „Амер. Русск. Вістник“, „Правда“ і „Поступь“, мимо того, що они чернять та обкидують усе взнесле і чесне грізек та гноєм, нема що нарікати, бо они роблять тим величезну прислугу: усе біле і ясне тим лутше відбиває від всякої грязі і болота.

Що „Амер. Голос“ тим часописам зі всіх сил помагає нема що дивувати ся, позаяк свого часу одна жаба також хотіла бути воком; но, а що трієла, то вже не вина небіжки, лиш тих, що ніяк не додумали ся, щоб еї респектувати. На всякий случай е се добрий обяв, позаяк з него видно, що і у нас починають з'являти ся люди, які багато про себе думають.

І так як я тепер почав, буду від нині всіх і вся хвалити, та може аж тепер всім догодить сі.

Харлампій Черепача.

Сей електричний годинник \$3.75

Закі купите годинник, варійте се і приліпте пав в Вашім імені і адресом, а ми вистоємо Вам „секспресом“ і позволенем оглядення, красивый годинник і ланцюшок С. О. Д. \$3.75. Подвійні куверти з красивим виробом, також осередок з дорогими камінцями і гаранція на тримає доброго часу у врав в поволожуванням ланцюшком для жєн або мужчєн. Бєли зауважити, що сей годинник рівнає ся якому небудь 35.00 дол. золотому годинникові з гаранцією на 20 літ, виплатити на есконті 3.75 дол., а буде Ваш. Наша 30-літня гаранція послідає з кождим годинником. Запачити, який хочете годинник, дамский чи мужський. — Адрес М. С. FARBER, Dept. 225 Dearborn St., Chicago, Ill.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка \$700,000.00
Депозити 4700,000.00

Пересилає гроші до краю, продає шиферти, виробляє контракти, по- лагоджує справи військові, а від вложе- ниях грошей платять 4 процент.

Банк сей затверджений гонерпером штату.

Розмовитесь з ним по руски.

Co ner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ! Ся хочете дістати до- бру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як най- таньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52-2.

House 18-2.

A подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополу- д. Із неділі від 10-ої год. рано до 12 полу- д.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСІ РОБІТИ ГАРАНТУЮТЬСЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Ся хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то при- шліть мені малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,

12th & CARSON STS. S. S.

PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.

BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50,000.00. Надвишка

нерозділені зиски \$93,000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк

в Скуллі Кавнті.

Проводить загальний банковий

бізнес. Видає міжнародні моні-

ордери, драфти і пересилає гро-

ші до всіх частин світа. Позичає

гроші на реальності. Депозити

сею банку подвоїлись протягом

остатніх 5 літ і виносять тепер

около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірму

Knauth Nachod & Kuhne, New

York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі

від 8-ої до 10-ої год. рано.

від 2-ої до 4-ої пополу- д.

від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269-B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІКАР.

Лічить всілякі хвороби, жіночі,

мужські і диточі — совістно.

Вилічене, если можливо, га-

рантус.

Години урядові:

від 8 до 10 рано.

від 12 до 3 пополу- д.

від 7 до 9 вечер.

5th St. S. S.

PITTSBURG, PA.

HOWARD ALBERT,

Антикар.

Продає всілякі ліки по найни-

щих цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul

Рубить камінні нагробники, хре-

сти, пам'ятники.

Rt. Пайн і Маркет улиці,

ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОНТОР ШТАЙН.

Лікує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді,

7 до 9 вечер.

Е. Oak St., Шенандоа, Па.

Стефан Рябець

У себе найліпші нап'ити,

Чай і папіроси. Має також

двоє заряджену гросерню.

СПРОБУЙТЕ!

14th and Pine, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. 1. 15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.
Борба клас і чому робітники
організу оть ся.....15 ц.
* В Старім і Новім краю.....25 ц.
* Гріхи мільонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної
місії в Америці.....10 ц.
Дещо про звір'ята.....30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.
* Дорога любови, то Божа
дорога С. 6.....15 ц.
Драгоманів.....15 ц.
* Емігрант.....15 ц.
Журавлі.....10 ц.
Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.
* Житє, зарібки, організації
і т. п. в Союз. Державах.....15 ц.
За красою.....10 ц.
Земельне питає.....15 ц.
Зуб за зуб.....10 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.
Історія Русів з обра.....10 ц.
Капітал і праця.....15 ц.
* Книга Рахункова.....50 ц.
Марія.....10 ц.
* Многострадалий народ.
огляд історії українського
народу.....20 ц.
* Народні Гривнік.....20 ц.

Народний рух австро-угор-
ских Русинів.....15 ц.
Новий Завіт.....4 дол.
Образки і загадки.....10 п.
Оповіданя.....15 п.
Оповід. про заздрих богів 10 п.
Пестрі звуки.....75 п.
Про відступників від рос. пра-
вославія.....10 п.
* Про нутро землі.....25 п.
Підземні скарби.....25 п.
Покуса.....10 п.
Псалтир.....1 дол.
Руско-англійський словар. 20 п.
* Релігійні пірвання старин-
них народів.....20 п.
Смерть.....10 п.
* Стародавні казки та опові-
даня.....15 п.
* Степові люде.....15 п.
* Страйк.....20 п.
* Стріляй на смерть, робіт-
нича драма.....15 п.
Унія в Америці.....20 п.
* Хто з чого живе.....15 п.
* Як то є люди на землі з
20 образками.....50 п.
* Як мужик ходив до царя
правди шукати.....15 п.
* Через кордон.....15 п.

Пишіть на адрес:

Swoboda, 184 Hudson St., New York

\$5.25 EMPIRE SPECIAL in 23 JEWELLED

Добрий Колійовий Годинник.

QUEST PROOF

Найліпший вигарок, ко-мнебудь офіц-
ваний за таку ціну, спеціально вибраний
камені, добрий регулятор. Прадний срі-
бні окладники. ГАРАНТОВАНІЙ 30 ЛІТ. Один з найстарших вигароків
стрія після сей годинник на мундур
адресу за отримав 5.25 дол. або за
посилкою до вашого найближчого го-
фіку експресового до есментенія. Бель
володобавсь вам — за платити, але сего
зауважаєте, що вигарок рівняє ся 3500 дол. колітовому вигарку авла-
тій на експрес 6.25 і кошт вересилки. Один вигарок даром як купити
шість. Каталог за даром. Адрес: R. A. FRETER, 52 Dearbon St., Chicago, Ill.

МУЖЕСНІ І ЖЕНЬСНІ ФАЗОНИ.

466

35.00 дол. Годинник на кредит!

Тільки 1.00 дол. місячно. 10 місяців часу до

завдання.

Найбільша спосібність яка була коли. Той вигарок

має грубо позолочувані окладники, часно виго-

блені, а найновішим сталю. Суть гарантовані на

25 літ. Можна собі вибрати до вигода осередки

Elgin, Waltham, Hampden чи Та анна.

Тоті осередки суть найліпші і тримають реаліро

час, їх добрість є зана всім. Найновіший вигарок

на неограничений час цілком задовольняючі,

красні 35.0 дол. вигарки оформую за 17.50 дол.

Гроші не мадаємо наперед, вишлемо вам (за

оглянення до вашого найближчого експресового офі-
су, Бель сподобавсь вам се найбільше тане мундир

в теперішнім часі, то заплатити на експресі 7.50 дол.

і за посилку а агент дасть вам годинку. Решту сеї

10.00 дол. будете платити по 1.00 щомісяці. Ми вам кредитуємо. Небере

жадної аванси. тільки авчаний ордер на пасмі, що хочете вигарок і ці

заплатити за него. Запам'ятайте, що сего господарем зигарни, платити за

него. Кожному, хтоби хотів авчати від разу за сей вигарок дамо за 15.75 дол.

Excelsior Watch Co. 1004 Central Bank Bldg., Chicago, Ill.

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬЧО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільський Базар“

споваришене зрєєстороване з обмеж. порукою у Львові.

Виснові 2 кор. 3 дол 25 кор. Стопа процінтова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2-5 доларів Вишивані обруси

10 20 дол. Пацюрки з пацюрків по 1 і 2 дол.

Пояси з пацюрків від 2-5 дол. Гуцульські китари

від 5 10 дол. Гуцульські фартухи від 1-5 дол. Козаць-

кий мундур від 25 100 дол. Сокільський мундур від

12-20 дол. Козацькі шапки від 1-2 дол. Гуцульські

вироби з дерева вишивані пацюрками, як тарелі, пуш-

ки, виробки — ціни різні. Портрети грядкові з фо-

тографії по 3 долари. Першесні картки українські

окрашені вишивками. Святотчі і інші по 2 центи.

Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цент.

Так самі портрети по 20 цент. Портрети Шевченка

Хмельницького і інші в рамках по 10 дол. Українські

мопोगрами до шафту ціла книжка 345 мопогравів.

3 дол. Книжки до вишивання доллар і пів.

Замовлені річі вишлемо зараз, на перто належить прислати

за посилку 5 кг. платити ся 1 дол. Русини! жадайте від куп-

ців наших товарів. Люкуйте гроші на оцарівсь в наших Тов.

Дирекція Тов. Сокільський Базар у Львові ул.

Руска 4. 20.

4-15

Good Coffee MAKING

Роблене доброї кави. Зробити добру каву, знайти ширати відповідну каву, змолоти єю і додати

Правдивої франкової домішки

Она додає каві лучшего смаку, неутрачає всі алі наслідки і робить єї дешовою.

Але уважайте на знак охоронний — млинок кавовий на кожній паці.

HEINRICH FRANK SOEHNLE & CO.

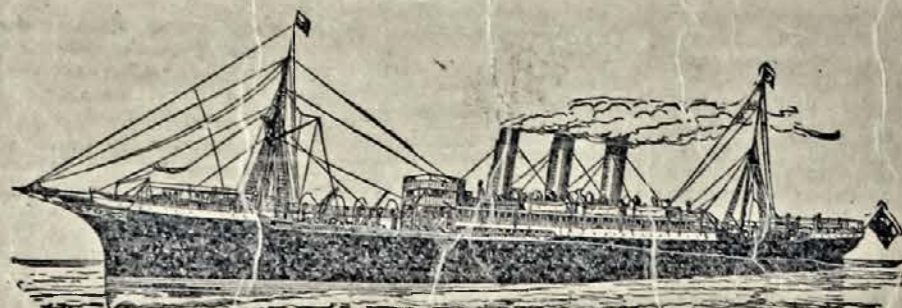
Американська філія:

PLUSHING, N. Y.

БАНК

РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

Зайнкорпорований в Стейті Ю Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтадших і як найкорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також в краю до Америки за тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інстабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всілякі інші справи зі судами і старокрасними властями при помочи звисних старокрасних нотарів і адвокатів.
- 4) Полагоджує справи військові, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від виправ і т. п.
- 5) Виробляє паспортти для сизизенів виїжджаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невиласченя пойді і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокрасні на американські і американські на красві після біжучого курсу.

Крім сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів зкладає гроші на процент до американських і красвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів при-значена на Русский Народний Еміграційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядиць предс., А. Савка місто-предс., Х. Курчів кас., С. Ядловскій секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULIZ,

Холтрактор і будівничий.

Всі роботи полагоджує сей час

і точно, як також подає ціни на

всілякого рода роботи. 36

АДРЕС:

Horsatonic Ave., Derby, Conn.

R. H. MORGAN, 13 N Main St., Shenandoah, Pa.

Вироба, орание, мала, шакки, відривки,

хоругви, униформа.

Цінує і пробє вислєє даром.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

МОЖЕТЕ ВІСНУТИ ДО НАШОГО РУСКОГО, СЛОВЯНСКОГО

ВОО ВОЛСКОГО.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПО- СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него коштує сего пива, ніколи не болять, то яного вже не бо єсть здорове і буде п'яти. ПОЖИВНО.